

Περίγραμμα Μαθήματος: Ιστολογία-Εμβρυολογία II

Γενικά Στοιχεία	
Σχολή	Επιστημών Υγείας
Τμήμα	Ιατρικής
Επίπεδο σπουδών	Προπτυχιακό
Τίτλος μαθήματος	Ιστολογία-Εμβρυολογία II
Πιστωτικές μονάδες	5
Εξάμηνο σπουδών	2 ^ο
Είδος μαθήματος	Υποχρεωτικό
Τύπος μαθήματος	Υποβάθρου
Γλώσσα διδασκαλίας	Ελληνική
Διδάσκοντες	Ν. Παπαδόπουλος, Μ. Λαμπροπούλου
Ηλεκτρονική σελίδα μαθήματος	Η ιστοσελίδα του μαθήματος στο e-class: https://eclass.duth.gr/courses/ALEX06111/ Εκεί υπάρχει πλήρη περιγραφή του μαθήματος και της ύλης που διδάσκονται οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Τμήματος Ιατρικής του Δ.Π.Θ., καθώς και ανακοινώσεις σχετικές με το συγκεκριμένο μάθημα. Η πρόσβαση είναι ελεύθερη.

Αναλυτική Περιγραφή	
Εκπαιδευτικοί στόχοι	Στόχος του μαθήματος είναι η πλήρης κατανόηση και γνώση της ιστολογικής δομής των οργάνων και κατ' επέκταση των συστημάτων του ανθρώπου. Δίνεται έμφαση στο ειδικό μέρος της μακροσκοπικής και μικροσκοπικής δομής των φυσιολογικών οργάνων του ανθρωπίνου οργανισμού και περιλαμβάνει: Πεπτικό και Αναπνευστικό Σύστημα. Δέρμα και εξαρτήματα δέρματος. Ενδοκρινείς Αδένες. Αισθητήρια Όργανα. Γεννητικό Σύστημα Άρρενος -Θήλεος. Ουροποιητικό Σύστημα. Περιγράφει αναλυτικά την όψιμη εμβρυϊκή περίοδο (από την ένατη εβδομάδα μέχρι τον τοκετό), κατά τη διάρκεια της οποίας επιτελείται η διαφοροποίηση και η ανάπτυξη των ιστών και των οργάνων, που σχηματίσθηκαν κατά την εμβρυϊκή περίοδο. Μελέτη των συγγενών διαμαρτιών: εκδηλώσεις και επιπτώσεις αυτών.
Προσπαιτούμενη γνώση	Ιστολογία-Εμβρυολογία I (1 ^ο εξάμηνο σπουδών)
Συνέργεια με άλλα μαθήματα	Το μάθημα της Ιστολογίας-Εμβρυολογίας II είναι μάθημα κορμού, οι γνώσεις του οποίου είναι προϋπόθεση για την παρακολούθηση, κατανόηση και εμπέδωση των υπολοίπων προκλινικών και κλινικών μαθημάτων. Είναι μέρος συγκεκριμένου κύκλου μαθημάτων που περιλαμβάνει τα εξής: - Ιστολογία-Εμβρυολογία I - Αρχές Μορφολειτουργικής Ανάπτυξης (3^ο εξάμηνο σπουδών)
Μαθησιακά αποτελέσματα	
- Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να: - Γνωρίζουν, κατανοούν, περιγράφουν και προσδιορίζουν τις βασικές κυτταρικές κι ιστολογικές δομές του ανθρωπίνου σώματος. - Γνωρίζουν, κατανοούν, περιγράφουν και προσδιορίζουν τους βασικούς ιστούς που συγκροτούν τον ανθρώπινο οργανισμό.	

- Γνωρίζουν, κατανοούν και περιγράφουν με την κατάλληλη ιατρική ορολογία όλα τα συστήματα του ανθρώπινου οργανισμού, καθώς και τις βασικές τους λειτουργίες.
- Γνωρίζουν, κατανοούν, περιγράφουν και προσδιορίζουν την όψιμη εμβρυϊκή περίοδο, κι όλες τις μείζονες δομές, όργανα και συστήματα του εμβρύου, που σχηματίζονται στην συγκεκριμένη περίοδο της εμβρυϊκής ανάπτυξης.
- Έχουν τη δυνατότητα να γνωρίζουν και να κατανοούν τις συγγενείς διαμαρτίες που μπορεί να προκύψουν κατά την οργανογένεση, τις εκδηλώσεις, καθώς και τις επιπτώσεις τους.
- Έχει τη δυνατότητα να συνδυάζει τις γνώσεις στην κλινική διαγνωστική προσέγγιση των παθολογικών καταστάσεων και να κατανοεί τους μηχανισμούς πρόκλησης των ασθενειών.

Γενικές Ικανότητες

Το μάθημα ενισχύει τις παρακάτω γενικές ικανότητες:

- Επικοινωνούν αποτελεσματικά σε ιατρικό περιβάλλον.
- Χρησιμοποιούν αποτελεσματικά πληροφορίες και πληροφορική τεχνολογία σε ιατρικό περιβάλλον.
- Εφαρμόζουν επιστημονικές αρχές, μεθόδους και γνώσεις στην ιατρική πρακτική και έρευνα.
- Κατανοεί και αναγνωρίζει τους μηχανισμούς πρόκλησης των ασθενειών.

Περιεχόμενο μαθήματος

Θεωρητικό:

Ειδικό Μέρος Ιστολογίας

1. Πεπτικό Σύστημα (δομή οισοφάγου, στομάχου, λεπτού και παχέος εντέρου, σκωληκοειδής απόφυση)
2. Αδένες που συνδέονται με το πεπτικό σύστημα (σιελογόνοι αδένες, πάγκρεας, ήπαρ, χοληφόρος οδός, χοληδόχος κύστη).
3. Αναπνευστικό Σύστημα (ρινική κοιλότητα, παραρρινικοί κόλποι, ρινοφάρυγγας, λάρυγγας, τραχεία, βρογχικό δένδρο, υπεζοκώτας).
4. Δέρμα και τα εξαρτήματα του δέρματος
5. Ουροποιητικό Σύστημα (νεφροί, ουροδόχος κύστη, ουρικές οδοί)
6. Υπόφυση και Υποθάλαμος
7. Επινεφρίδια, Νησίδια του Langerhans, Θυρεοειδής, Παραθυρεοειδείς και Επίφυση.
8. Γεννητικό Σύστημα του Άρρενος (όρχεις, γεννητικοί πόροι, επικουρικοί γεννητικοί αδένες, πέος).
9. Γεννητικό Σύστημα του Θήλεος (ωοθήκες, σάλπιγγες, μήτρα, κόλπος, έξω γεννητικά όργανα, μαστικοί αδένες).
10. Αισθητήρια Όργανα.

Ειδικό Μέρος Εμβρυολογίας

1. Σκελετικού συστήματος (κρανίο, άκρα, σπονδυλική στήλη).
2. Μυϊκού συστήματος.
3. Κοιλότητες του σώματος και ορογόνοι υμένες.
4. Καρδιαγγειακού συστήματος.
5. Αναπνευστικού συστήματος.
6. Πεπτικού συστήματος.
7. Ουρογεννητικού συστήματος.
8. Κεφαλής και λαιμού.
9. Ωτός.

10. Οφθαλμού.
11. Δέρματος και των εξαρτημάτων του δέρματος.
12. Συγγενείς ανωμαλίες.

Εργαστηριακές ασκήσεις

Μικροσκόπηση των οργάνων και συστημάτων αντίστοιχα προς το θεωρητικό μέρος

1. Πεπτικό Σύστημα
2. Αναπνευστικό Σύστημα
3. Δέρμα και τα εξαρτήματα του δέρματος
4. Ουροποιητικό Σύστημα
5. Υπόφυση και Υποθάλαμος
6. Επινεφρίδια, Νησίδια του Langerhans, Θυρεοειδής, Παραθυρεοειδείς και Επίφυση.
7. Γεννητικό Σύστημα του Άρρενος
8. Γεννητικό Σύστημα του Θήλεος
9. Αισθητήρια Όργανα.

Εμβρυολογία

10. Μελέτη εμβρύων με συγγενείς διαμαρτίες

Τρόπος παράδοσης	Από αμφιθέατρο, και σε μικρές φροντιστηριακές ομάδες	
Οργάνωση διδασκαλίας	Ο φόρτος εργασίας του φοιτητή/τριας για το εξάμηνο αναλύεται ως εξής:	
	Δραστηριότητα	
	Διαλέξεις από αμφιθεάτρου	65
	Εργαστηριακές ασκήσεις	13
	Καθοδηγούμενη μελέτη	30
	Μη καθοδηγούμενη μελέτη	32
		Σύνολο 150
	Συνολικά 150 ώρες φόρτου εργασίας στο εξάμηνο, που αντιστοιχούν σε 5 πιστωτικές μονάδες.	
Αξιολόγηση φοιτητών	Προφορική εξέταση τόσο στη θεωρία όσο και στις εργαστηριακές ασκήσεις. Οι φοιτητές συμμετέχουν στις εξετάσεις του μαθήματος μόνο αν έχουν ολοκληρώσει τις υποχρεωτικές εργαστηριακές ασκήσεις.	
Προτεινόμενη βιβλιογραφία	- Ιστολογία με στοιχεία Κυτταρικής Βιολογίας, Συγγραφείς: Kierszenbaum A., Εκδόσεις: Broken Hill Publishers Ltd, 'Έτος Έκδοσης: 2011, Τόπος Έκδοσης: Αθήνα, (13257040). - Η ανθρώπινη διάπλαση-Εμβρυολογία κλινικού προσανατολισμού, Συγγραφείς: Moore Keith L., Persaud T.V.N., Εκδόσεις: Broken Hill Publishers Ltd, 'Έτος Έκδοσης: 2009, Τόπος Έκδοσης: Αθήνα, (13256332). - Ιστολογία, Tallitsch R, Guastaferi, Εκδόσεις: Rotontà, 'Έτος Έκδοσης: 2011, Τόπος Έκδοσης: Θεσσαλονίκη. (ISBN: 978-960-6894028-2). - Βασική Ιστολογία (2 τόμοι), Συγγραφείς: Junqueira – Carneiro, Εκδόσεις: Π. Πασχαλίδης, 'Έτος Έκδοσης: 2004, Τόπος Έκδοσης: Αθήνα. - Η Ανθρώπινη Διάπλαση, Συγγραφέας: Moore K., Persahd T., Εκδόσεις: Π. Πασχαλίδης, 'Έτος Έκδοσης: 2009, Τόπος Έκδοσης: Αθήνα. - Εγχειρίδιο Ιστολογίας, Συγγραφείς: Gartner & Hiatt, Εκδόσεις: Παρισιάνος, 'Έτος Έκδοσης: 2003, Τόπος Έκδοσης: Αθήνα. - Εμβρυολογία (2 τόμοι), Συγγραφέας: Αγγελοπούλου Ρ, Εκδόσεις: Π. Πασχαλίδης, 'Έτος Έκδοσης: 2007, Τόπος Έκδοσης: Αθήνα.	

	- Ιστολογία του Ανθρώπου, Συγγραφείς: A. Stevens, J. Lowe, Εκδόσεις: Π. Πασχαλίδης, Έτος Έκδοσης: 2008, Τόπος Έκδοσης: Αθήνα. - Εμβρυολογία και Τερατολογία του Ανθρώπου, Συγγραφείς: O'Rahilly, Muller, Εκδόσεις: Π. Πασχαλίδης, Έτος Έκδοσης: 2000, Τόπος Έκδοσης: Αθήνα. - Λειτουργική Ιστολογία, Συγγραφέας: Wheater's, Εκδόσεις: Π. Πασχαλίδης, Έτος Έκδοσης: 2002, Τόπος Έκδοσης: Αθήνα. - Βασικές Αρχές Εμβρυολογίας, Συγγραφέας: Langman, Εκδόσεις: Π. Πασχαλίδης, Έτος Έκδοσης: 2006, Τόπος Έκδοσης: Αθήνα. - Sobotta, Άτλας Ιστολογίας, Εκδόσεις: Π. Πασχαλίδης, Έτος Έκδοσης: 2009, Τόπος Έκδοσης: Αθήνα.